

Yerel Yönetimlerde İletişim ve Halkla İlişkiler

Ferlâl ÖRS^(*)

Giriş

Demokrasi, saydamlık ve katılım 21. yüzyılın anahtar sözcükleridir. Çünkü bu yüzyıl, insanın ve insan mutluluğunun daha yaşamsal ve vazgeçilmez olduğu bir dönemdir. İnsan mutluluğu denince demokrasi, barış, refah gibi kavramlar öne çıkmaktadır. Bu bakımdan yerel yönetimlerin toplumdaki rolü ve önemi giderek artmaktadır. Çünkü demokrasi, katılım, saydamlık, barış ve refah gibi kavramlar, büyük ölçüde yerel yönetimler aracılığıyla yaşam bulmaktadır.

İşte bu misyonları gereği, yerel yönetimler, halk ile sıkı bir diyalog içinde olmak, ilişkide bulunduğu kitlelerle sürekli ve etkili bir iletişim köprüsü kurmak zorundadırlar. Bu iletişim köprüsünün sağlamlığını halkı bilgilendirme ve halktan bilgi almayı kapsayan planlı, sürekli ve uzun vadeli bir süreç belirleyecektir.

Yerel yönetimler, bilgi verme ve alma sürecinde, halkla ilişkiler, enformasyon, tanıtım ve yüzyüze ilişkiler gibi çeşitli iletişim tekniklerinden faydalanmaktadırlar. Bu çalışmamızda, yerel yönetimlerde iletişimin rolü ve önemi ile yerel yönetimlerde en sık kullanılan iletişim tekniklerinden olan halkla ilişkiler üzerinde durulmaktadır. Ayrıca bu kapsamda gerçekleştirdiğimiz alan araştırmasının sonuçları ile bir yerel yönetici ile yaptığımız mülakat yer almaktadır.

^(*) Yard. Doç. Dr., Celal Bayar Üniversitesi Salihli M.Y.O. Öğretim Üyesi

1. Yerel Yönetimlerde İletişimin Önemi

Yerel yönetimlerin varlık nedeni ve yaşam kaynağı, yönetimini üslendiği halktır. Bu nedenle yerel yönetimler, halka en yakın, halkla en iç içe hizmet alanlarının başında gelmektedir. Yerel yönetimler, aynı zamanda, demokrasi düşüncesinin de kaynağı ve güvencesidir. Halkın kendi kendini yönetmesi, yerel demokrasi, halk denetimi, katılım ve saydamlık gibi kavramlar, hep yerel yönetim deneyimleriyle ortaya çıkmış, anlam kazanmıştır. Bu nedenle, çağdaş ve demokratik bir yerel yönetim modelinin gerçekleştirilmesinde kaynak ile alıcı arasında karşılıklı, sürekli bir ilişki ve etkileşim süreci olan iletişimin tartışmasız bir rolü ve önemi vardır.

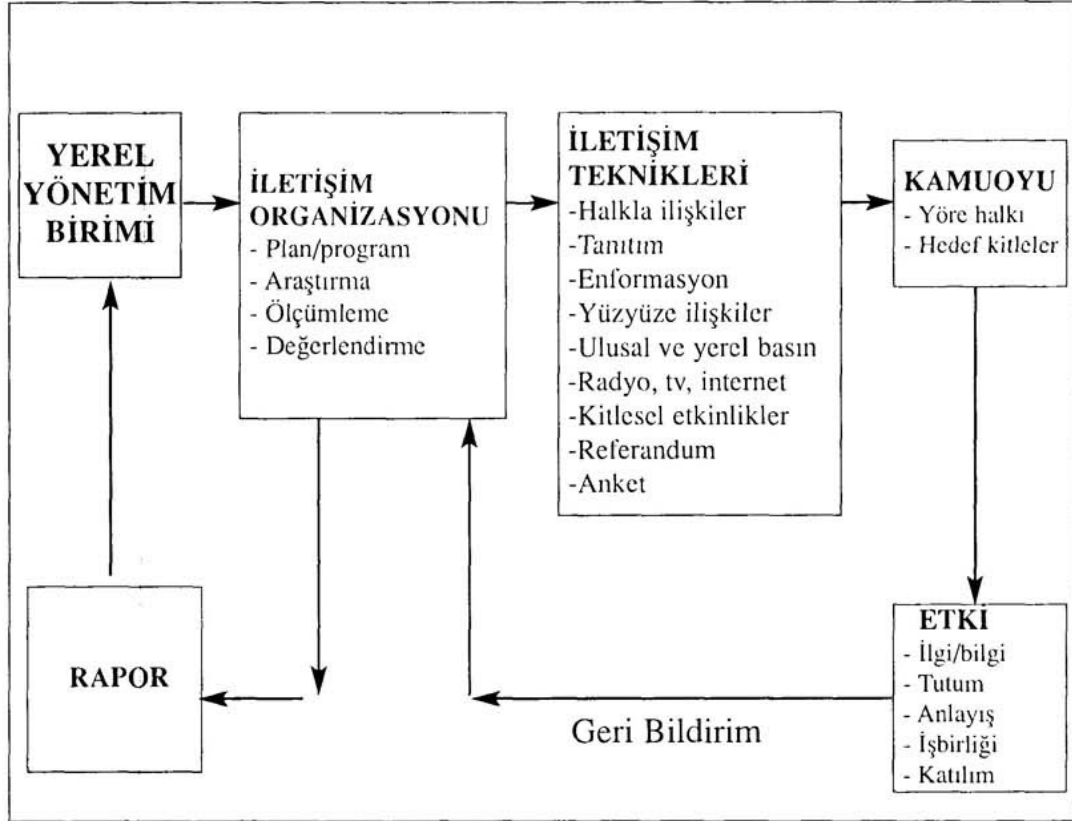
Özellikle temel yerel yönetim birimlerinden olan belediyelerde, gerek halkın istediği belediyenin gerçekleştirilmesi gerekse belediyeden yana kent kamuoyu oluşturulması için belediyeden halka, halktan da belediyeye doğru iki yönlü bir iletişimin başarıyla sürdürülmesi büyük önem taşır. Çünkü belediye ve halkın, birbirlerini karşılıklı ve doğru bir şekilde anlamaları için, aralarında sağlıklı ve iyi işleyen bir iletişim kurulması ve gerçekleştirilmesi gerekmektedir (Yalçındağ; 1996: 243).

Yerel yönetimlerde iletişimin iki temel işlevi olduğu söylenebilir: Halktan bilgi alma ve halkı bilgilendirme. Halktan bilgi alma, yöreleri, çevreleri ve yapılan çalışmalarla ilgili halkın olumlu/olumsuz düşüncelerini almayı, yerel yönetimlerden beklentilerini saptamayı ve onları daha iyi tanımayı ifade eder. Bilgi toplama, halkın neler düşündüğünü, neler hissettiğini anlamak ve çalışmalarını bu doğrultuda sürdürmek isteyen demokratik ve açık yerel yönetim felsefesinin vazgeçilmez unsurlarındandır. Yerel yönetimler, halkın ne düşündüğünü anlamak için çeşitli yöntemlere başvurumaktadırlar. Bunların başında kamuoyu araştırmaları, referandumlar, yüzyüze görüşmeler ve halkın kişisel başvuruları gelmektedir.

Bilgi verme ise, yerel yönetimlerin çalışmaları, etkinlikleri ile ilgili halkı bilgilendirmeyi, kentte olup bitenler konusunda onları haberdar etmeyi ifade eder. Yerel yönetimlerde saydamlık ve halka açıklığın yolu bilgi vermektir. Halkın yerel hizmetlerin planlanmasına, yürütülmesine ve denetimine katılması yoluyla hizmetlerdeki verimlilik ve etkinliğin artırılması ve bu şekilde yerel demokrasinin geliştirilmesi, öncelikle belediyelerin halka dönük, dürüst ve saydam bir biçimde çalışmalarına bağlı olduğuna göre, belediyeler tüm faaliyetleri ile ilgili olarak halka düzenli ve sürekli bir biçimde bilgi aktarmak ve bu yolla onları aydınlatmak durumundadırlar (Saran, 1996: 23).

Yerel yönetim birimi ve halk arasındaki iletişimin iyi işlenmesi, sürekli ve planlı olmasına bağlıdır. Aksi halde sağlıklı bir iletişim ortamından söz etmek mümkün olmayacaktır. Sürekli olmayan, tek yönlü ve sağlıksız iletişim koşulları, yerel yönetimlerin halk katılımı, saydamlık, açıklık gibi temel ilkelerinin yaşama geçirilmesinin önünde büyük engel oluşturacaktır.

Tablo 1. Yerel Yönetimlerde İletişim Süreci

2. Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler

Yerel yönetimlerde planlı ve etkili bir iletişim ağı oluşturabilmek için kullanılan tekniklerin başında halkla ilişkiler gelmektedir. Halkla ilişkiler, iletişim temeline dayalı, sistemli, planlı ve sürekli çalışmalardan oluşan bir yönetim sürecidir. Bir diğer tanımla halkla ilişkiler, halkla doğru ve etkili bir şekilde iletişim kurabilmek için gerekli profesyonel becerileri sağlayan bir yönetim işlevidir (Friesleben, 1989: 10).

İletişimin temel işlevlerinden bilgi alma ve bilgi verme, halkla ilişkilerde de büyük önem taşır. Çünkü halkla ilişkiler, kuruluşun ilişkide bulunduğu çevreyi tanıması ve kendisini çevreye tanıtmayı amacıyla iletişim tek-

niklerinin planlı ve programlı bir biçimde iki yönlü yönetim felsefesine dayandırılarak uygulanmasıdır (Peter&Herbert Lloyd, 1984: 7).

Halkla ilişkilerin temel amacı, belirlenmiş kitlenin/kitlelerin fikir, tutum ve davranışlarını etkilemek, onları arzu edilen bir tutum ve davranışa yönlendirmektir. Organizasyon ile hedef kitleleri arasında karşılıklı anlayış ve işbirliğini sağlamak, saygın, güvenilir bir kurum kimliği ve imajını yaratmak halkla ilişkilerin diğer amaçlarındandır.

Bu genel amaçların yanı sıra yerel yönetimlerde halkla ilişkiler özel bazı amaç ve işlevlere sahiptir. Bunların başında siyasal ve yönetsel amaç ve işlevler gelmektedir. Bu bakımdan yerel yönetimlerde halkla ilişkiler, halkın kendisine en yakın siyasal bir alt birim olan yerel yönetime sesini duyurabilmesini sağlamak ve aynı zamanda bir yönetsel alt birim olarak yerel yönetimlerin kaynakları verimli bir biçimde kullanılmasını denetlemesini; yerel yönetimlerin de halkın istemleri ile yerel yönetimlerin olanakları arasında bir uzlaştırma yapmasını ve bu konuda halkı bilgilendirerek destek kazanmasını; ayrıca bunun düzenli, sürekli, planlı bir biçimde yerine getirilmesini sağlamayı içermektedir (Uysal-Sezer, 1987).

Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler, saydamlığın ve halk katılımının sağlanmasına yönelik önemli bir amaca ve işleve sahiptir. Yerel yönetimlerde halkla ilişkilerin amaç ve işlevlerini şu şekilde özetleyebiliriz:

a- Özel Amaçlar

- İzlenen politika, plan ya da projeler hakkında halkın bilgilendirilmesi ve onların görüşlerini de alarak kararların isabetlilik oranının artırılması, sonuçlarından etkileneceği konular hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi ve görüşlerinin alınması (Peltekoğlu, 1993:5).
- Halkı kenti, yöresi ve çevresi ile ilgili sorunların çözümüne katılmaya teşvik edilmesi. Bu amaçla planlı/programlı halkla ilişkiler projeleri uygulanması.
- Halkın toplumsal, kültürel ve demokratik bilincinin gelişmesine katkıda bulunulması. Bu amaçla eğitim ve kültür programları hazırlanması.

b- Genel Amaçlar:

- Halkın yerel kuruluşlardan beklentilerinin ne olduğunun belirlenmesi ve buna yönelik olarak halkla ilişkiler programlarının oluşturulması.
- Halkın destek ve güveninin kazanılması.

- Örgüt kimliğinin, kişiliğinin ve imajının tam olarak ortaya konması (Gürdalı, 1997: 113).
- Yerel yönetim kuruluşunun çalışmalarının, etkinliklerinin yerel, ulusal ve uluslararası platformlarda tanıtılması.

Yerel yönetimler, halkla ilişkiler çalışmalarında çeşitli yöntem ve araçlardan yararlanmaktadırlar. Bunlardan en önemlileri, medya ile ilişkiler (bülten, basın toplantısı, basın gezisi vb.), halkla ilişkiler kampanyaları, bülten, gazete gibi yerel yayınlar ile kitap, broşür, rapor, afiş, el ilanı gibi yazılı/başılı araçlar, yerel radyo ve televizyon yayınları, kamuoyu araştırmaları, yöresel sorunlarla ilgili halkın görüşlerini almak üzere düzenlenen referandumlar, mahalle, semt, ev ve kahvehane ziyaretleri gibi yüz yüze ilişkiler, kitlesel etkinlik ve toplantılardır (panel, konferans, sempozyum, fuar, panayır, mahalle-semt toplantıları, şenlik vb.).

Yerel yönetimlerde iletişim ve halkla ilişkiler çalışmalarının başarısı büyük ölçüde örgütlü, planlı ve programlı bir şekilde sürdürülmelerine bağlıdır. Bu bakımdan yerel yönetim kuruluşları bünyesinde oluşturulan iletişim ve halkla ilişkiler departmanlarının, birimlerinin önemi büyüktür. Bu birimlerde iletişim, halkla ilişkiler ve yerel yönetimler alanlarında eğitim görmüş uzman kişilerin istihdam edilmesi gerekir.

Halka en yakın yerel yönetim birimleri olan belediyelerde halkla ilişkiler çalışmalarının özel bir yeri ve önemi bulunmaktadır. Belediyelerin halkla ilişkiler çalışmalarının üç önemli ayağı vardır:

1. Açıklık ve saydamlığın sağlanması,
2. Halkın görüş, düşünce ve şikayetlerinin öğrenilmesi,
3. Halkla bütünleşmenin ve halk katılımının gerçekleştirilmesi.

İlk iki ayağın temelini halka bilgi verme ve halktan bilgi toplama çalışmaları oluşturmaktadır. Bu amaçla belediyelerde kurulan basın-halkla ilişkiler birimlerine önemli görevler düşmektedir. Bunlardan en önemlileri şunlardır (Ertekin, 1995: 8-9):

- a. Basını ve öteki kitle iletişim araçlarını izlemek, değerlendirmek,
- b. Basın bülteni çıkararak güncel yerel sorunlar hakkında kamuoyuna bilgi sunmak,
- c. Gerekliği zaman basın toplantıları düzenlemek,
- d. Tüm belediye faaliyetleri ile ilgili olarak güncel ve özel bilgiyi basına ve ilgililere sunmak,

- e. Kamuoyunun belediye uygulamaları ile ilgili tepkilerini başkana ve ilgili birim yöneticilerine zamanında objektif bir biçimde iletmek,
- f. Basında ve kitle iletişim araçlarında yer alan ve belediyeyi ilgilendiren dilek, şikayet ve önerilerle ilgili olarak arşiv sistemi kurmak,
- g. Basın ve halkla ilişkiler biriminin uzman personel, teknik donanım yönlerinden ileri düzeyde olmasına özen göstermek.

Belediyelerdeki halkla ilişkiler çalışmalarının bir diğer önemli ayağı da halkla bütünleşmenin ve halk katılımının sağlanmasıdır. Bu amaçla yapılabilecek çalışmalardan bazıları: planlı ve programlı halkla ilişkiler projeleri/kampanyaları, çeşitli halk grupları (muhtarlar, sivil toplum örgütleri, esnaf-lar, öğrenciler, öğretmenler, ev hanımları vb.) ile yapılan toplantılar, tüm kent halkını kapsayan yerel gündem 21, kent parlamentosu ve kent senato-su çalışmaları, ev ziyaretleri, kitlesel etkinlikler; seminerler, şenlikler, fes-tivaller, sempozyumlar, konferanslardır.

3. Salihli Halkına Yönelik Bir Alan Araştırması

a- Araştırmanın Amacı

Salihli halkının yerel yönetimlerle ilgili görüşlerini almak, katılım ve saydamlık konularındaki fikir, tutum ve davranışlarını belirlemek, belediye-nin iletişim ve halkla ilişkiler çalışmalarını değerlendirmektir.

b- Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada yüz yüze anket yöntemi uygulanmıştır. Hazırlanan anket formları, rasgele örnekleme tekniği ile belirlenen 475 kişiye uygulanmıştır. Anket uygulamasında Celal Bayar Üniversitesi Salihli Meslek Yüksek Okulu'nun 2000-2001 dönemi Mahalli İdareler Bölümü öğrencileri görev almıştır. Anket çalışmasına katılacak olan öğrencilere, anket uygulanması öncesi brifing verilmiş, deneme anketleri yapılmıştır.

c- Verilerin Analizi

Anket sorularının analizinde SPSS ve Excel programlarından yararlanılmıştır.

d- Demografik Veriler

Katılımcı Sayısı

Cinsiyet	N	%
Kadın	172	36
Erkek	303	64
Toplam	475	100

Ankete katılan toplam 475 kişinin 172'si kadın (yüzde 36), 303'ü erkek (yüzde 64) tir. Kadın katılımcının az olmasında geleneksel toplumlarda kadınların görüşlerini bildirmede erkeklere göre daha çekimser davranmaları ve aile reisi konumundaki erkeklerin görüşlerinin ağırlık kazanması etkili olmuştur. Nitekim anketörler, anket sonrası hazırladıkları raporlarda uygulamaları sırasında bu konuda yaşadıkları sıkıntıları dile getirmişlerdir.

Yaş

Yaş	N	%
19-30	204	42,9
31-40	127	26,9
41-50	79	16,6
51-61	44	9,2
61 ve üzeri	21	4,4
Toplam	475	100

Katılımcılar en fazla oranda (yüzde 42,9) 19-30 yaş grubunda bulunmaktadır. Bunu yüzde 26,9 ile 31-40 yaş grubu ve yüzde 16,6 ile 41-50 yaş grubu izlemektedir. Bu sonuçlar araştırma örnekleminin oldukça genç bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Eğitim Durumu

Eğitim Durumu	N	%
Okur-yazar değil	15	3
Okur-yazar	10	2
İlkokul	108	22,7
Ortaokul	61	12,8
Lise	167	35,2
Y.okul/fakülte	118	24,3
Toplam	475	100

Katılımcıların yüzde 35,2'si lise, yüzde 24,2'si yüksekokul/fakülte, yüzde 22,7'si ilkokul, yüzde 12,8'i ortaokul mezunu olduklarını belirtmişlerdir. Okur-yazar olup okula gitmeyenlerin oranı yüzde 2, okur-yazar olmayanların oranı ise yüzde 3'tür. Katılımcıların yaklaşık yüzde 60'ı lise ve üniversite/yüksekokul mezunudur. Bu veriler ışığında, katılımcıların eğitim düzeyinin oldukça yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Meslek

Meslek	N	%
Serbest meslek	203	42,7
Memur	55	11
İşçi	44	9,2
Ev hanımı	48	10
Öğrenci	50	10,7
Çiftçi	5	1
Emekli	48	10
İşsiz	20	4,2
Yanıtsız	6	1,2
Toplam	475	100

Araştırmada en fazla temsil edilen meslek grubu, serbest meslek (doktor, avukat, esnaf vb.) olmuştur. Bunu memur, ev hanımı, öğrenci ve emekli grupları izlemektedir.

e- Yerel Yönetimlerle İlgili Düşünceler

Sizce Yerel Yönetimler/Mahalli İdareler şağıdaki kurumlardan hangisini/hangilerini kapsar?

Kurumlar	N	%
Belediye Yönetimi	236	49,6
Özel İdare	34	7,1
Köy Yönetimi	9	1,9
Hepsi	137	29
Fikrim Yok	59	12,4
Toplam	475	100

Bu soruya verilen yanıtlardan, katılımcıların yarıya yakın kısmının (yüzde 49,6) yerel yönetimleri sadece belediye yönetimi olarak algıladıkları ortaya çıkmaktadır. Yerel yönetimleri, belediye, özel idare ve köy yönetimi olarak algılayanların oranı ise, yüzde 29 olmuştur. Katılımcıların eğitim düzeyi düşünüldüğünde bu veriler oldukça düşündürücüdür. Bu sonuç katılımcıların yerel yönetimlerle ilgili bilgi ve ilgi düzeyinin oldukça düşük olduğunu göstermektedir.

Belediye Başkanı seçerken göz önünde bulundurduğunuz en önemli özellik nedir?

Özellik	N	%
Başkan adayının partisi	51	10,7
Programı ve ekibi	258	54,3
Kişiliği	166	35
Toplam	475	100

Katılımcıların yarısından fazlasının (yüzde 54,3) belediye başkanlarını seçerken göz önünde bulundukları en önemli özellik, programı ve ekibi olmuştur. Bunu adayın kişisel özellikleri (yüzde 35) ve son olarak başkan adayının partisi (yüzde 10,7) izlemektedir. Bu sonuçlardan belediye başkanını seçimlerinde adayın temsil ettiği siyasi görüşün, partinin seçmenler üzerindeki etkisinin oldukça az olduğu ortaya çıkmaktadır.

Belediyenin faaliyet ve hizmetleri ile ilgili bilgileri hangi kanallardan alıyorsunuz?

Kanallar	N	%
Belediyenin halkla ilişkiler biriminden	13	2,7
Belediyenin ilan, bülten ve diğer yayınlarından	136	28,6
Günlük gazete ve dergilerden	78	16,4
Arkadaş ve dost çevremden	168	35,3
Parti çevrelerinden	26	5,4
Bilgi alamıyorum	83	17,4

Bu soruya verilen yanıtların analizi sonucunda katılımcıların belediye ile ilgili bilgileri en fazla arkadaş ve dost çevresinden (yüzde 35,3) aldığı ortaya çıkmıştır. Bunu belediyenin ilan, bülten ve diğer yayınlarından (yüzde 28,6), bilgi alamıyorum (yüzde 17,4) ve günlük gazetelerden (yüzde 16,4) izlemektedir. Bu sonuçlar, geleneksel yapılarda görülen dost-akraba ilişkisi, dedikodu ve fısıltı gazetesi tarzında bir iletişim ortamını ortaya çıkarmaktadır. Aynı zamanda profesyonel anlamda bir iletişim organizasyonunun henüz tam anlamıyla oluşturulmadığı görülmektedir.

Belediyenin çalışma ve faaliyetlerini yeterince saydam buluyor musunuz?

Yanıtlar	N	%
Evet	66	13,9
Kısmen	130	27,4
Hayır	219	46,1
Fikrim yok	55	11,5
Yanıtsız	5	1,1
Toplam	475	100

Bu soruya verilen yanıtlar, katılımcıların yüzde 46,1'inin belediye çalışmalarını yeterince saydam bulmadığını ortaya çıkarmaktadır. Katılımcıların yüzde 27,4'ü bu soruya kısmen yanıtını verirken yüzde, 13,9'u belediye çalışmalarını yeterince saydam bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar, belediye çalışmalarının ve faaliyetlerinin halk tarafından yeterince saydam bulunmadığını göstermektedir.

Birey olarak ilçeniz ve yöreniz sorunlarının çözümüne yeterince katkıda bulunuyor musunuz?

Yanıtlar	N	%
Evet	83	17,5
Kısmen	142	30
Hayır	220	46,3
Fikrim yok	20	4,2
Yanıtsız	10	2
Toplam	475	100

Katılımcıların yarıya yakın bölümü, yüzde 46,3, birey olarak ilçeleri ve yöreleri ile ilgili sorunlarının çözümüne yeterince katkıda bulunmadığını düşünmektedir. Kısmen katkıda bulunanlar yüzde 30, evet diyenler ise yüzde 17,5 oranındadır.

Yukarıdaki soruya yanıtınız ‘hayır’ ise, sizce bunun nedeni ne ?

Nedenler	N	%
Benden böyle bir katkı istenmiyor	68	14,3
Katkıda bulunmak istedim ancak sonuç alamadım	15	3,1
Bunun benim görevim olmadığını düşünüyorum	37	7,7
Zamanım ve koşullarım uygun değil	103	21,6

İlçe ve yöre sorunlarına yeterince katkıda bulunmadığını söyleyenlerin yüzde 21,6’sı zamanı ve koşulları uymadığını neden gösterirken, yüzde 14,3’ü benden böyle bir katkı istenmiyor yanıtını vermişlerdir. Katılımcıların yüzde 7,7’si yöre sorunlarının çözümünün kendi görevi olmadığını, yüzde 3,1’i katkıda bulunmak istediğini ancak sonuç alamadığını belirtmiştir.

Belediye hizmetleri ile ilgili şikayet ve isteklerinizi nasıl iletiyorsunuz?

Yanıtlar	N	%
Doğrudan belediye yöneticilerine ve yetkililerine başvurarak	171	36
Mahalle muhtarlığı aracılığı ile	40	8,4
Arkadaşlık, eş-dost ilişkileri ile	67	14,2
İletemiyorum	190	40
Yanıtsız	7	1,4
Toplam	475	100

Katılımcıların yüzde 40’ı belediye hizmetleri ile şikayet ve isteklerini iletemediklerini, yüzde 36’sı doğrudan belediye yöneticilerine ve yetkililerine başvurduklarını, yüzde 14,2’si arkadaş, eş-dost vasıtası ile ilettiklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçlar belediye ile halk arasındaki diyalog ve iletişim eksikliğini belirginleştirmektedir.

Sizce Salihli'nin en önemli üç sorunu nedir?

Yanıtlar	N	%
Alt yapı hizmetlerinin yetersizliği	198	41,6
Çevre kirliliği	186	39,1
Çarpık ve düzensiz yapılaşma	174	36,6
Ulaşım	104	21,8
Konut sorunu	69	14,5
Yetersiz fiyat denetimi	214	45
Diğer	94	19,7

Katılımcılar, Salihli'nin en önemli üç önemli sorununu şöyle sıralamışlardır: Yetersiz fiyat denetimi, altyapı hizmetlerinin yetersizliği ve çevre kirliliği. Bütün bu sorunlar yerel yönetimleri, özellikle de belediyeleri çok yakından ilgilendirmektedir.

4. Aliğa Belediye Başkanı İle Gerçekleştirilen Mülakat

Yerel Yönetimlerde ve İletişim konulu çalışma kapsamında, İzmir'e bağlı Aliğa ilçesinde üç dönemdir belediye başkanlığı görevini sürdürmekte olan Hakkı Ülkü ile mülakat gerçekleştirilmiştir. 20 yıldır Aliğa ilçesinde oturan ve üç dönem üst üste belediye başkanlığı görevini üstlenen Hakkı Ülkü, kendisine yöneltilen soruları şu şekilde yanıtlamıştır.

a- Ülkemizdeki Yerel Yönetim Sistemi

- Ülkemizdeki yerel yönetim sistemini yeterince demokratik ve halk katılımına açık bulmuyorum.
- Halk katılımının sağlanması için yapılması gerekenler:
 - a- Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler birimi oluşturulmalı
 - b- Halkın katılımı için Aliğa'da olduğu gibi Kent Parlamentoları oluşturulmalı
 - c- Bazı önemli kararlarla ilgili referandum yapılmalı
 - d- Yerel Gündem 21
- Yerel yönetimlerin yasalarca da güçlendirilmesi gerekir. Yeni Yerel Yönetim Yasası'nın gerçek anlamda reform niteliğini taşıdığına inanmıyorum.

b- Saydamlık/Katılım

- Belediyemizin çalışmalarının yeterince açık/saydam olduğunu düşünüyorum. Bunun için yaptığımız çalışmalar
 - a- 15 günde bir çıkan bülten
 - b- Yerel basınla haftalık toplantılar
 - c- Kent Parlamentosu toplantıları
 - d- İlan panolarına bilgilendirme afişleri
 - e- Yerel radyolarda belirli zaman aralıklarıyla röportaj
 - f- Danışma ve Yönlendirme Bürosu
 - g- Yerel Gündem 21
- Yöremiz halkı, belediye çalışmalarına ve yerel sorunların çözümüne 'kısmen' katkıda bulunmaktadır.

c- İletişim

- İletişim aktivitelerini (halkla ilişkiler, basın-yayın, tanıtım, enformasyon vb.) Belediye Başkanlığına bağlı olan Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Danışma ve Yönlendirme Bürosu ve Yerel Gündem 21 kanalıyla sürdürmekteyiz.
- Basın ve Halkla ilişkiler biriminde 4, Danışma ve Yönlendirme Bürosu'nda 2, Yerel Gündem 21'de 3 kişi görev yapıyor.
- Bu birimlerde görev yapanlar arasında bir üniversite (kamu yönetimi bölümü) mezunu bulunmaktadır.
- İletişim, basın-yayın, tanıtım ve halkla ilişkiler çalışmalarına yıllık bütçelerinden yüzde 30 oranında pay ayırmaktayız.
- Yöre halkı ile ilgili bilgileri sağladığımız kanallar:
 - a- Yüzyüze görüşmeler yoluyla
 - b- Kamuoyu önderi durumunda olan kişilerle görüşmelerle
 - c- Yerel basın-yayın araçları ve yerel gazetecilerden
- Belediyenin yaptığı çalışmaları ve etkinlikleri yöre halkına ve kamuoyuna duyurmak amacıyla şu araç ve yöntemler kullanılmaktadır:
 - a- Bülten, gazete, duyuru
 - b- Yerel basın-yayın kuruluşları
 - c- Yüz yüze ilişkiler
 - d- Sivil toplum örgütleri ile işbirliği yaparak
 - e- Sesli duyuru-hoparlör sistemi
- İlçemizdeki merkezi yönetim temsilcileri ile aramızda sağlıklı bir iletişim ve diyalog bulunmaktadır.

- Ülkemizdeki ve dünyadaki yerel yönetimlerle ilgili gelişmeleri ve bilgileri kısmen sağlıklı bir şekilde izleyebiliyoruz.
- Yerel yönetimlerle ilgili bilgileri, basın ve televizyon ve internet kanalıyla, zaman zaman da bağlı olduğumuz belediye birliklerinden alıyoruz.
- Ege Belediyeler Birliği üyesi olmanın iletişim konusunda getirdiği artılar:
 - a- Ortak sorunların saptanması
 - b- Ortak çözüm yollarının aranması
 - c- Güç birliği

5. Sonuç ve Genel Değerlendirme

Demokratik yaşamın temeli olarak kabul edilen yerel yönetimlerin önemini ve gücünün önümüzdeki yüzyılda da artarak devam edeceği kesindir. Çünkü 21. yüzyılın temel sloganı; "her şey insan ve insan mutluluğu için"dir. Bu slogan, insan gereksinimlerinin ve mutluluğunun sağlanmasında başlangıç noktası- başka bir deyişle ilk muhatabı- olan yerel yönetimlere, önemli bir konum ve misyon kazandırmaktadır.

Bu çalışmamızın konusunu oluşturan yerel yönetimlerde iletişim ve halkla ilişkiler, ülkemizde henüz yeterince önemi kavranmamış bir konudur. Gerek bizim yaptığımız araştırmalarda gerekse daha önceden yapılan çalışmalarda, bu alanda sağlıklı, sürekli, planlı ve programlı bir iletişim işleyişi olmadığı açıkça görülmektedir. Halkın belediyelere ilgisinin sadece oy verme düzeyinde kaldığı, yerel yönetimler ile ilgili yeterli bilgiye sahibi olmadığı, kendilerini ilgilendiren konulara katılımının oldukça zayıf olduğu görülmektedir.

Oysa, yerel yönetimlerde başarının yolu, iki yönlü, planlı/programlı ve sürekli bir iletişimden geçmektedir. Temeli halkla ilişkiler olan yerel yönetimlerde halkla ilişkiler birimlerinin çalışmaları büyük önem taşır. Ancak halkla ilişkiler birimleri, birer temsil ve ağırlama birimleri olarak değil, doğrudan başkanlık birimine bağlı, halkla sürekli ve sıkı bir diyalog kurmak için planlı ve programlı projeler geliştiren, yaratıcı, deneyimli ve dinamik kadroların görev aldığı birimler olarak çalışmalıdır.

Yerel Gündem 21 projesi, yerel yönetim birimlerinin iletişim çabalarına büyük katkılar sağlamaktadır. Yerel Gündem 21 projesinin uygulandığı ülkelerde, yöre halklarının, kent yaşayanlarının kendileri ile ilgili sorunların

çözümüne katılmasında, yerel demokrasinin ve saydamlığın gerçekleştirilmesinde çok başarılı sonuçlar vermektedir.

Yerel yönetimlerdeki iletişim ve halkla ilişkiler çalışmalarını sadece yerel yönetim birimi ile halk arasındaki ilişkiler olarak sınırlandırmak yanlış olacaktır. Ekonomik, toplumsal ve teknolojik olarak sürekli değişen bir ortamda bulunan yerel yönetim birimlerinin, halkla olduğu kadar, diğer yerel yönetim birimleri ve kurumlarla da sürekli iletişim içinde olması, ulusal ve uluslararası işbirlikleri oluşturmaları zorunludur. Ulusal ve uluslararası organizasyonlara üyelik ve etkinliklere katılım, hem yerel yönetim birimlerinin karşılıklı deneyim ve bilgi alışverişini, hem de dünyadaki değişim ve gelişmeleri yakından izleme olanağı sağlayacaktır.

Kaynaklar

ERTEKİN, Yücel (1995), **Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Sorunu**, Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 4, Sayı 5, Eylül 95, Ankara, s.3-11

FRIESLEBEN, Christine (1989), **The Publicity Process**, Third Edition, USA

GÜRDAL, Sahavet (1997), **Halkla İlişkiler ve Yerel Yönetimlerde Uygulamaları**, Simge Ofis Matbaacılık, İstanbul

LLOYD, Peter & Herbert (1984), **Public Relations**, London

PELTEKOĞLU, Filiz Balta (1993), **Yönetimde Halkla İlişkiler İşlevi**, Marmara İletişim Dergisi, Sayı:3, Temmuz 93, İstanbul, s. 5-9

SARAN, Mehmet Ulvi (1996), **Belediye Hizmetlerinde Halkı Bilgilendirme ve Halk Denetiminin Sağlanması**, Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 5, Sayı 4, Temmuz 96, Ankara, s.17-28

UYSAL-SEZER, Birkan (1996), **Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler**, Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 5, Sayı 6, Kasım 96, s.59-67

UYSAL-SEZER, Birkan (1987), **Yerel Yönetimin Çerçevesi-Halkla İlişkiler ve Kanaat Araştırmaları**, Amme İdaresi Dergisi, Cilt 20, Sayı 1, Mart 1987'den aktaran Birkan Uysal-Sezer (1996), **Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler**, Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 5, Sayı 6, Kasım 96, s.60

YALÇINDAĞ, Selçuk (1996), **Belediyelerimiz ve Halkla İlişkileri**, TODAİE Yayınları 275, Ankara